

Diversitat religiosa a l'espai públic. Crònica de la Jornada RELIG'17

Published by [Marina Marcian](#) [1] on 06/12/2017 - 14:52 | Last modification: 14/04/2026 - 16:27

Crònica que desplaça la diversitat religiosa del registre de la convivència cap al terreny de la gestió pública, situant l'espai públic com a lloc de negociació de drets, reconeixement i conflicte, i interpel·lant directament les administracions sobre els seus instruments d'intervenció.(n. de l'e., 2026)

El 29 de novembre es van celebrar les Jornades RELIG 2017 centrades en **espai públic i religió**. Aquestes jornades, celebrades a l'Auditori de l'[Escola d'Administració Pública de Catalunya](#) [2] (EAPC), es vinculen amb la convocatòria d'[Ajuts a projectes de recerca en l'àmbit de la diversitat religiosa](#) [3] gestionades per l'[AGAUR](#) [4] i resoltes per la [Direcció General d'Afers Religiosos](#) [5] (DGAR) de la Generalitat de Catalunya.

L'acte va plantejar-se en dos blocs, primer es va presentar la recerca finançada per la convocatòria RELIG 2014 i en segon lloc es va realitzar una taula rodona de bones pràctiques en l'àmbit de la gestió de la diversitat religiosa. La majoria de les persones d'assistents a l'acte eren tècniques locals que gestionen diàriament afers relacionats amb la diversitat religiosa; fet que va donar a les jornades una òptica pràctica i molt enriquidora.

La presentació de la recerca '**Expressions Religioses a l'Espai Urbà. Negociacions, tensions i oportunitats entorn la visibilitat de la diversitat religiosa a l'espai públic català**' exposada per la [Doctora Anna Clot](#) [6], va generar molts dubtes entre els assistents. Les **conclusions bàsiques** de la recerca es fan ressò de la possibilitat de naixement de processos de problematització derivats de l'expressió pública de religiositat més enllà dels processos de reconeixement i també vinculen la normalització del fet religiós a la burocratització dels processos institucionals. D'una banda es va posar en dubte la selecció de les confessions religioses (catolicisme, islam, protestantisme, budisme, sikhisme) i el fet de la representativitat de la mostra de l'estudi. Alhora, també es va reprovar que el propi títol de la recerca es refereixi a l'espai públic català quan els 5 casos analitzats estan relacionats amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona. La ponent va destacar l'ús de la **metodologia qualitativa** de la recerca justificant la mateixa en la inexistència de dades quantitatives suficients per donar suport a l'estudi; també, com és habitual, en la manca de temps i recursos tant econòmics com de personal. Una de les assistents, tècnica de l'Ajuntament de Lloret de Mar, va destacar que les conclusions de l'estudi eren molt properes a les que ella mateixa hauria pogut extreure derivades de la seva tasca a l'administració. Tot i les crítiques constructives sorgides de l'àgora, la ponent va posar èmfasi en les **llums i ombres detectades a partir de la investigació**. Les possibilitats que un estudi concret com aquest poden generar es relacionen també amb la necessitat de repensar conceptes com el laïcisme o la a/confessionalitat.

La **taula rodona sobre bones pràctiques** va deixar clar, un altre cop més, el protagonisme del centre vers les perifèries, des de l'òptica purament geogràfica. En primer lloc, Agustí Iglesias, tècnic de la DGAR, va presentar la «[Guia per al respecte de la diversitat de creences a la via pública](#) [7]». Es tracta d'un recull de base

fonamentalment jurídica destinat als ens locals i que persegueix l'objectiu de constituir-se com “un instrument de referència per a abordar les demandes que formulen les entitats religioses a l'hora de dur a terme activitats en la via pública o equipaments públics”.

A continuació, Cristina Monteys, coordinadora de l'[Oficina d'Afers Religiosos](#) [8] (OAR) de l'[Ajuntament de Barcelona](#) [9], va presentar la «[Mesura de govern sobre la garantia del tracte igualitari a les entitats religioses quant a la realització d'activitats puntuals a l'àmbit públic](#) [10]» (2017-19). Aquesta mesura també es constitueix com a una eina per a tècnics de l'administració i entitats religioses o de consciència en la gestió d'activitats puntuals a l'espai públic; i respon a un gran augment de la demanda en relació a l'assessorament en aquesta matèria.

Per finalitzar, Rafa Crespo, coordinador de l'Àrea de Participació Ciutadana i Convivència de l'[Ajuntament de Badalona](#) [11], va donar un gir interessant a la jornada exposant una iniciativa pràctica promoguda des de l'any 2016 a Badalona i amb vocació de permanència: «[La celebració d'IFTARS, felicitat Ramadà a tot el veïnat musulmà de Badalona](#) [12]». Aquest projecte està emmarcat en la iniciativa “Vespres de convivència” i té l'objectiu de donar suport a la presència de les diverses comunitats en l'exercici del seu dret a l'ús de l'espai públic. Es presenta l'activitat de manera oberta a tota la població, amb una vocació d'intercanvi cultural i reeixida pel coneixement mutu.

Tot i aquesta última aproximació des d'una vessant propera a l'**interculturalisme**, em vaig quedar amb la sensació que es segueix parlant de les minories confessionals sense donar la paraula als seus membres. Es va fins i tot dir al llarg de la jornada que cal donar veu als que no en tenen, expressió que escolto sovint, i que m'eriça la pell. **Totes tenim veu, una altra cosa és que no vulguin escoltar-nos.** Vaig tenir l'oportunitat de fer una pregunta: perquè la religió sempre està allunyada dels departaments o conselleries (o organismes corresponents) de cultura? En l'exposició d'aquests tres casos (Generalitat, Ajuntament de Barcelona i Ajuntament de Badalona) queda palès que la religió és un reducte que es troba situat en un marge més proper a la ciutadania, la participació o la convivència; però molt allunyat de la cultura.

Rebutjaré l'expressió, també molt utilitzada a la primera intervenció, ‘casa nostra’ si aquesta serveix per a construir alteritat en relació a la diversitat religiosa. Considero que cal trencar aquest pensament, a vegades comú, que els que professen una religió més aviat minoritària no són d'aquesta casa, de ‘casa nostra’, fent referència a que són nous. Sobretot quan es parla des de l'**òptica de l'anàlisi científic**, com és la recerca presentada, seria interessant fugir d'expressions que denoten un sentiment de subjecte vers una realitat concreta, que s'allunyi dels possessius i les propietats; sinó que s'aproximi a un context des de la vessant analítica.

Catalunya és un territori divers des de fa molt de temps, hi ha persones que habiten aquesta terra des del seu naixement i des de generacions anteriors; però el tret definitori és que tots i totes els que habitem aquest espai, independentment des de quan, tenim dret a sentir que aquesta és la nostra casa. El llenguatge i el relat creen realitat i aquest tipus d'expressions i construccions de discurs només fan que **emfatitzar l'imperialisme cultural** del que parlava Iris Marion Young. “Els trets dominants de la societat tornen invisible la perspectiva particular del nostre propi grup alhora que l'estereotipen i l'assenyalen com l'altre”[1]. Vull remarcar que segurament només es tractava d'una expressió i que aquesta no anava acompanyada de la intenció de projectar cap tipus de subjectivitat associada a la majoria.

Cal instaurar **el fet religiós com una característica interseccional**, una variable que pot estar present en la construcció de les identitats o no, però que no ens converteix en persones ‘d'una altra casa’. En la construcció d'aquest relat també serà útil el procés de **normalització del fet religiós**, expressió utilitzada per Rafa Crespo, en el sentit de que aquesta variable sigui present com una característica vinculada als individus o societats però que no provoqui problematització com indicava la recerca presentada per Anna Coll. Si es normalitza el fet religiós, es pot també construir un relat de ‘casa nostra’ molt més inclusiu; en què el nosaltres s'eixampli i el puguem utilitzar per parlar de tots i totes els que habitem un territori comú.

Voldria acabar amb una cita del gran mestre Stephan Hessel: “**El dret de cada qual a la seva cultura i a que aquesta sigui considerada pels altres com una realitat que és necessari respectar, és el que permet a la coexistència de les cultures crear alguna cosa diferent a la confrontació**”[2].

[1] Young, I. M. (2000). *La justicia y la política de la diferencia*. Madrid: Cátedra

[2] Hessel, S. (2011). ¡Comprometeos! Ya no basta con indignarse (Conversaciones con Giller Vanderpooten). Col: Imago Mundi (Vol. 206). *Barcelona: Destino*

Categories: Crònica

Categories: Articles i anàlisi

Tags: drets culturals

Tags: diversitat cultural

Tags: governança cultural

Tags: participació cultural

Tags: pensament cultural

- [13]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017/12/06/diversitat-religiosa-espai-public-cronica-de-jornada-relig-17>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/marcianma>

[2] <http://eapc.gencat.cat/ca/inici/>

[3] <http://agaur.gencat.cat/ca/beques-i-ajuts/convocatories-per-temes/Ajuts-a-projectes-de-recerca-en-lambit-de-la-diversitat-religiosa-RELIG>

[4] <http://agaur.gencat.cat/ca/inici/>

[5] http://governacio.gencat.cat/ca/pgov_ambits_d_actuacio/pgov_afers-religiosos

[6] <http://www.isor.cat/es/anna-clot-garrell/>

[7] <http://governacio.gencat.cat/ca/detalls/Article/Guia-per-a-la-via-publica>

[8] <http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-afers-religiosos/ca>

[9] <http://ajuntament.barcelona.cat/ca/>

[10] <http://hdl.handle.net/11703/98718>

[11] <http://badalona.cat/portaWeb/>

[12] http://badalona.cat/portaWeb/badalona.portal?_nfpb=true&_pageLabel=detall_noticia&dDocName=AJB083499#wlp_detall_noticia

[13] <https://interaccio.diba.cat/node/7363>